

1929: බෙයාර් ස්ටීයර්ස් සමාගමේ බිඳවැටීම මහා අවපාතයෙන් පසු ගැඹුරුම අර්බුදය එලැඹෙන බව සංඥා කරයි

Shades of 1929: Bear Stearns collapse signals deepest crisis since Great Depression

කර්තෘ මන්ඩලය විසිනි
2008 මාර්තු 18

වෝල් ස්ට්‍රීට් දැන් සිදුවෙමින් පවත්නා දේවල් මිලග සති කීපය තුළදී කුමන අයුරක් ගත්තත්, එක් දෙයක් නම් පැහැදිලි ය. දැන් නිසැකයෙන්ම දරන හරිමින් පවතින්නේ ඓතිහාසික පරිමාණ මහා අර්බුදයකි.

ධනේශ්වර වෙළඳපලේ සර්වතෝහඳු භාවය සහ වෝල් ස්ට්‍රීට් මූල්‍යමය විප්ලවයන්ගේ සුධි භාවය පිලිබඳව තොරතෝචියක් නැති මාධ්‍ය ප්‍රචාරයන්ගෙන් පිරි ඉතිරි ගිය සමයකින් පසුව, දැන් එක්සත් ජනපද ආර්ථිකය එල්ල තිබෙන්නේ 1929 මහා අවපාතයෙන් මෙපිට දක්නට නොලැබුණු පරිමාණ ආර්ථික බිඳ වැටීමක මුවට ය.

පසුගිය සිකුරාදා බෙයාර් ස්ටීයර්ස් ආයතනය (මෙය එක්සත් ජනපදයේ ප්‍රධාන පෙලේ ආයෝජන බැංකුවකි.) බිඳ වැටීම සහ ඉනි'ක්බිති ජේපී මෝර්ගන් වෙස් සහ ෆෙඩරල් රිසර්ව් බැංකුව (ඇමරිකානු රාජ්‍ය මහ බැංකුව) විසින් එය මිලදී ගැනීම සංවිධානය කිරීම පශ්චාත්-යුද ගෝලීය ධනවාදයේ ඉතිහාසයේ ප්‍රමුඛ සන්ධිස්ථානයකි.

එය සලකනු කරන්නේ දැන් යලිත් වරක් ලෝක ධනවාදී ආර්ථිකයේ ප්‍රතිසතිතා 1930 ගනන්වල දී ලෝක ධනේශ්වර ආර්ථිකය තුළ දක්නා ලද මූල්‍ය ව්‍යසනයේ ද සමාජ සහ ආර්ථික විනාශයේ ද වර්ගයේ මහා ව්‍යසනකාරී තත්වයක් කරා තරමක් දුරට නොව බොහෝ දුරට ගමන් කර තිබෙන බවය.

බෙයාර් ස්ටීයර්ස් ආයතනයේ ම සේවකයන් 14,000 කින් හරි අඩකට ම රැකියාව අහිමි වනු ඇතැයි අපේක්ෂා කෙරේ. එම සමාගමේ ම තැන්පත් කර ඇති ඔවුන්ගේ යාවජීව ඉතිරි කිරීම් එක පැහැර හංගවී යනු ඇත. ඇමරිකා එක්සත් ජනපදයේ ද ජාත්‍යන්තරව ම ද කම්කරු පන්තිය ගොදුරු කර ගැනීමට තර්ජනය කර සිටින්නාවූ සමාජ ව්‍යසනයක් මින් පෙර ඇඟවේ.

බෙයාර් ස්ටීයර්ස් බිඳ වැටීම වනාහී එක්සත් ජනපදයේ ද ජාත්‍යන්තරව ම ද සිදුවන්නට යන බැංකු සහ මූල්‍ය ආයතන බිඳවැටීම් රොක්තකින් මුල්ම එක බව ගනවූ සති අන්තයේ ඇමරිකානු මහ බැංකුව විසින්

ගනු ලැබූ පියවර අවධාරනය කරයි. බෙයාර් ස්ටීයර්ස් සමාගම මිල දී ගැනීමට ජේපී මෝර්ගන් සමාගම සමග ඇති කර ගනු ලැබූ එකඟතාවයේ කොටසක් ලෙස තමන් බෙයාර් ස්ටීයර්ස් සමාගම අත ඇති ඩොලර් බිලියන 30ක ද්‍රවශීල වත්කම්වලට වගකියන බවට පසු ගිය සඳුදා ඇමරිකානු මහ බැංකුව සහතික විය.

මීට අමතරව, බැංකුවලට සෘජු නය දීමිවල දී පොලී අනුපාතය ඒකක .25කින් කපා දැමූ ඇමරිකානු මහ බැංකුව (1929) මහා අවපාතයෙන් පසුව නුඹු විරු පියවරක් ගනිමින් තමන් වානිජ බැංකුවලට පමණක් නොව ආයෝජන බැංකුවලට ද බ්‍රෝකර් සමාගම්වලට ද මාස හයක් තිස්සේ අසීමිත නය ලබා දෙන බවට ද නිවේදනයක් කලේ ය. සාමාන්‍යයෙන්, ඇමරිකානු මහ බැංකුවෙහි වට්ටම් පහසුකම් ලැබෙන්නේ වෙළඳ බැංකුවලට එනම්, මුදල් තැන්පතු ගිණුම් සහිත සංවිධානවලට පමණි; වඩාත් සීමා පාලිත, සහ සම්ප්‍රදායික ආයෝජන බැංකුවලට එම පහසුකම් දීම සිරිතක් නොවේ.

ආයෝජන බැංකුවලට ද අසීමිත ලෙස නය ලබා දීමට ඇමරිකානු මහ බැංකුවට බලතල පවරන්නා වූ 1929 මහා අවපාතයේ මුදුන්පෙත්තේ දී සම්මත කර ගැනුණු හදිසි බලතල කැඳවීම මගින් ඇත්ත වශයෙන්ම ඇඟවුනේ වෝල් ස්ට්‍රීට් වෙතත් ප්‍රමුඛ සමාගම් ද, බිඳ වැටෙතැයි එම බැංකුවට පැවැති බිය යි. "ප්‍රමුඛ මූල්‍ය සංස්ථා ගනනාවක් ඒ හෝ මේ ආකාරයෙන් බිඳවැටෙනු ඇත" යි කෘතහස්ත ආර්ථික විද්‍යාඥයෙකු වූ ඇලන් සිනායි අනතුරු හඟවා ඇත. ඇමරිකානු මහ බැංකුව මෙම තීරන ගත්තේ අගහරුවාදා (පෙබරවාරි 18) පැවැත්වීමට නියමිත සාකච්ඡාවට පෙරාතුවම ය; ඇමරිකානු මහ බැංකුව එම සාකච්ඡාවේ දී කෙටි කාලීන පොලී අනුපාතික 0.50 සිට 1.0 අතර සංඛ්‍යාවකින් කපා දමනු ඇතැයි අපේක්ෂා කෙරේ.

පසු ගිය සඳුදා (පෙබරවාරි 17 දා) නිව් යෝර්ක් කොටස් වෙළඳපලේ අතිශයින්ම දැවෙන සුලු හුවමාරුවකින් පසුව, ඩව්ජෝන්ස් කාර්මික කොටස් සාමාන්‍යය තිබුනාට වඩා මඳක් ඉහල ගියේ ය: එහෙත්

ජේ පී මෝර්ගන් චේස් බැංකුවේ හැරෙන්නට අන් සියලු මූල්‍ය කොටස් දරුණු ලෙස වැටීම දිගින් දිගටම දක්නට ලැබුණි.

ඉතිරි ප්‍රමුඛ ආයෝජන බැංකුවලින්, උගස් පාදිත රක්ෂනයන් වැඩිම ප්‍රමාණයකට කරබද්ධව සිටින ලෙහිමාන් බුදර්ස් නම් ආයෝජන බැංකුව වඩාත්ම පහතට කඩා වැටුණි. එය ගතවූ සිකුරාදා ඒකක 15කින් ද ඉක්බිති තවත් ඒකක 19කින් ද පහත වැටුණි. වෙලද අගය සම්බන්ධයෙන් ගත් කල්හි ලෝකයේ විශාලතම වාණිජ බැංකුව වූ සිටි ගෘහිනි කොටස් සියයට හයකින් පහත වැටුණි.

ඉයුරෝ, යෙන්, සහ ස්විස් ෆ්‍රැන්ක් යන මුදල්වලට එරෙහිව ඩොලරය පෙර නූවූ විරූ පහල මට්ටමකට ඇද වැටුණි. මූල්‍ය වෙලදපලවල් තුලට දැවැන්ත ද්‍රවශීලතා (මුදල්) එන්නත් කිරීමට හා අලෙවි කල නොහැකි වූ සැක සහිත වටිනාකම්වලින් යුත් උගස්පාදිත වත්කම් ඇප පිලිගැනීමට ඇමරිකානු මහ බැංකුව ඉක්බිති ගෙන ඇති ඉහත දැක්වුණු පියවරවලින් ඇගවෙන්නේ ඇමරිකානු මහ බැංකුව තමන්ගේ ශේෂපත්‍රය තුලට ඩොලර් බිලියන කිව නොහැකි තරම් අගරු නියෝජිතයන් ඇතුළත් කරගනිමින් සිටිනා බවය. මෙය ඇමරිකානු මහ බැංකුව පිලිබඳව විශ්වාසය ලෝකය පුරා ම සොලවා දැමීමේ තත්වයක් මතු කරන අතර, ලෝක මූල්‍ය වෙලදපල තුල ඩොලරයේ දැනටම සිදුවෙමින් පවත්නා හැල්ලු වීම දරුණු ලෙස උග්‍ර කරනු ඇත.

1929 මහා අවපාතයට මුලපිරූ දැවැන්ත කොටස් වෙලදපල බිඳ වැටීමෙන් ඉක්බිතිව එලඹී දරුණුතම අර්බුදය නම් මෙය යයි දැන් පලල්ව පිලිගනු ලබමින් පවතී. ගතවූ සඳුදා "එන්බීසී රාත්‍රී ප්‍රවෘත්ති" යටතේ සඳුදා දිනය පිලිබඳව කරන ලද සාකච්ඡාවේ මුලට ම ඉදිරිපත් කෙරුනේ බෙයර් ස්ටීයර්න්ස් බැංකුව විකිනියාම හා සම්බන්ධිතව ගැනුණු පියවරයන් වනාහි "මහා අවපාතයෙන් පසු කලෙක" දක්නට නොලැබුණු ඒවා බව ය.

ලන්ඩනයේ දී ෆින්ෂ්ලේ ටයිම්ස් පුවත්තේ පල කරන ලද කොලමක ඇමරිකානු මහ බැංකුවේ හිටපු සභාපති ඇලන් ශ්‍රීන්ස්පෑන් මෙසේ ප්‍රකාශ කලේ ය: "ඇමරිකා එක්සත් ජනපදයේ වර්තමාන මූල්‍ය අර්බුදය අනාගතයේ දී ආපසු හැරී යලි සලකා බලනකල පෙනීයනු ඇත්තේ දෙවන ලෝක මහා යුද්ධයෙන් පසුව දක්නට ලැබුණු අතිශයින්ම සෝර අර්බුදය ලෙස ය."

ඇමරිකානු මහ බැංකුවේ ද බුෂ් පාලනාධිකාරයේ ද සමහරු තම සංස්ථාවන් විසින් ගෙන ඇති ඉහත සඳහන් පියවරයන් ගැන දරුණු ලෙස විවේචනශීලී වෙති. ඔවුන් කියා සිටින්නේ එම පියවරයන් ඩොලරයට ද ඇමරිකානු ධනවාදයේ ගෝලීය

තත්වයට ද බරපතල ලෙස යටින් වල කපන බව ය. පසු ගිය සඳුදා වෝල් ස්ට්‍රීට් ජර්නල්හි කතුවැකියක් මෙසේ ඇරඹිණි: "පසුගිය අගෝස්තුවේ දී ඇරඹුණු නය වෙලදපල හීනිකාවේ බරපතල ම අන්තරායකාරී අවස්ථාවට අපි දැන් එලඹ සිටිමු: ඉන් පැන නගින ඩොලරය අතහැර දැමීමක් සමූල බිඳවැටීමක් බවට පත්වීමට ඉඩ ඇත."

"ඇමරිකානු මහ බැංකුව ඉටු කරගෙන තිබෙන ප්‍රධාන දෙය නම් ඩොලරය පිලිබඳ විශ්වාස හංගයක් මුලු ලෝකයේ ම පතුරුවා ලීම ය... මුදල පිලිබඳ විශ්වාසය යලිත් තහවුරු කර ලීමට ඇමරිකානු මහ බැංකුව අසමත් වුවහොත් අද දින හීනිකාව හෙට දින මහා බිඳවැටීම බවට පත් විය හැකි ය."

ඇමරිකානු මහ බැංකුවෙහි මැදිහත් වීම "නිදහස් වෙලදපල" ක්‍රියාකාරිත්වයට ඇඟිලිගැසීමක් යයි විවේචනය කරන සමහර කොටස් ද සිටිති. එහෙත් බොහෝ විශ්ලේෂකයන් කියන්නේ මෙම ක්‍රියාව ලෝක මූල්‍ය වෙලදපලවල තත්වය නිසා උද්ගතව ඇති බවය. බෙයර් ස්ටීයර්න්ස් සමාගමේ පරිපූර්ණ බිඳ වැටීමක් එහි වත්කම් වෙන්දේසි කර දැමීමකට ද ඉන් ගලා එන විපාකය එය සියලු මූල්‍ය වත්කම්වල අගය කැපීමකට ද එමගින් බෙයර් ස්ටීයර්න්ස් බැංකුව තුල ආයෝජනය කර ඇති අනෙකුත් ප්‍රමුඛ බැංකුවල ශේෂපත්‍රවලට ද බලපාමින් ලෝක මූල්‍ය වෙලදපල හරහා රූරා ඇද හැලෙන තත්වයකට වාන් හරිනු ඇත.

නිව්යෝර්ක් ටයිම්ස් පුවත්පතට අනුව බෙයර් ස්ටීයර්න්ස් බැංකුවට ගිලෙන්නට ඉඩ දෙනු ලැබී නම් එමගින් දැනට ම නය සම්පාදනය හිරවී ඇති වෙලදපල තුලට උගස් රක්ෂන හා වෙනත් වත්කම් තොගපිටින් හලා දැමෙනු ඇත. එහි විපාකය වනු ඇත්තේ හෙජ් ෆන්ඩ්ස් (රක්ෂන අරමුදල්) සහ බ්‍රෝකර් සමාගම් ගිල්වා දමමින් කඩාවදින 'සුනාමියකට' මග පෑදීම ය.

ඇමරිකානු මහ බැංකුවේ සභාපති බෙන් බර්නාන්තේ සහ එහි වෙනත් අධිකාරීන් භාන්ඩාගාර ලේකම් හෙන්රි පෝල්සන් ද උප ලේකම් රොබට් ස්ට්‍රීල් ද සමග පැවැත්වූ සාකච්ඡාවක් වාර්තාකල වෝල් ස්ට්‍රීට් ජර්නල් සඟරාව මෙසේ සටහන් කලේ ය: "ඔවුන් බෙයර්ට වැටෙන්නට හැරියා නම් වෝල් විදියේ ඉතුරු හරිය ද එයත් සමග ඇද වැටෙනු ඇත. ඩොලර් අට බිලියනයක් වත්කම් පැවති මූල්‍ය ආයතනයක් එක රැ යින් මොනම වටිනාකමක් වත් නැති තත්වයකට ඇද වැටෙන්නට තිබුණි." එවන් තත්වයක් උද්ගත වූයේ නම් නය සම්පාදනය මුලුමනින්ම හිරකොට දමා වෝල් විදියේ බැකු පාතාලයට ඇද දමමින් "1987 පරිමාන" කොටස් වෙලදපල බිඳවැටීමක් අවුලුවා ලමින් එක්සත් ජනපද ආර්ථිකයට "කියා නිම කල නොහැකි පාඩු සිදු කරනු ඇත."

ඇමරිකානු මහ බැංකුවේ ප්‍රතිචාරය - පොලී අනුපාතික කපමින් බැංකුවලට නය දීම ප්‍රසාරනය කිරීම - මුලුමනින්ම අසාර්ථක බවට පත් වෙමින් තිබේ යයි සැක සංකා වැඩෙමින් පවතී. හිටපු භාණ්ඩාගාර ලේකම් ලෝරන්ස් සමර්ස් "අප විශ්වාසය තැබූ ප්‍රධාන ප්‍රතිපත්ති පාලක උපකරනය - එනම්, මහ බැංකුව ඒ හෝ මේ ආකාරයෙන් බැංකුවලට නය සම්පාදනය කිරීම" වනාහී ඇත්ත වශයෙන්ම "වෛරසයකට එරෙහිව ප්‍රතිජීවක යොදා ගැනීමක් බඳු ය" යි කීය. ඔහු ද ජාත්‍යන්තර මූල්‍ය අරමුදලේ ප්‍රධාන නිලධාරියෙකු වන ජෝන් ලිප්ස්කි ද පවසා ඇත්තේ එක්සත් ජනපද මූල්‍ය පද්ධතිය ගලවා ගැනීම සඳහා රාජ්‍ය මුදල් නොයොදා බැරි වනු ඇතැයි කියා ය.

බොහෝ විශ්ලේෂකයන් පෙන්වා දී ඇති පරිදි තවතවත් නය පොම්ප කිරීම මගින් අර්බුදය විසඳීමට ඇමරිකානු මහ බැංකුවට නොහැකි වීමට හේතුව වන්නේ මූල්‍ය පද්ධතිය ඉදිරියේ ඇති ගැටලුව ද්‍රවශීලතාව (මුදල් නෝට්ටු සංසරනය) පිලිබඳ ප්‍රශ්නයක් නොව, වත්කම් (ඇති තරම් සම්පත් තිබේ ද යන්න) පිලිබඳ ප්‍රශ්නයක් නිසා ය.

අර්බුදයේ ක්ෂනික උපත 2006 ඇරැඹුණු පසුව වේගවත්ව වැඩුණු නිවාස මිල වැටීමත් සමග බැඳී ඇත. මෙහි විපාකය වී ඇත්තේ බැංකු අත පවත්නා උගස්පාදක රක්ෂන ඩොලර් බිලියන ගනනේ හෝදාපාලුවී යෑම ය; මෙම පාඩුව පොලී අනුපාතිකයන් කොතරම් කැපුවත්, නය සැපයුම කොතරම් වැඩි කලත් පියවාගත නොහැකිය. වත්කම් පිලිබඳ මෙම අර්බුදය අවසන් විය හැක්කේ නිවාස මිල ඉහල යාමට පටන් ගත්තොත් පමණි. එහෙත් එක්සත් ජනපද ආර්ථිකය පසුබැසීමකට ලක්වන තතු තුළ - භාවචිති මාටින් ෆෙල්ඩ්ස්ටයින් නම් ආර්ථික විශේෂඥයා පවසන පරිදි - එය දෙවන ලෝක යුද්ධයට පසුව එලඹී දරුණු ම පසුබැම වීමට ඉඩ ඇත. නිවාස මිල දිගින් දිගටම වැටෙනු ඇති අතර එමගින් මූල්‍ය අර්බුදය ද ගැඹුරු වනු ඇත.

උකස්-පාදිත රක්ෂන වෙලදාම මත ගෝලීය බැංකු රැඳී සිටීම මගින් ඉස්මතු කෙරෙන්නේ 1998 දී ඩොලර් බිලියන 16.4ක්ව පැවති මෙම රක්ෂන නිකුතු සමස්තය 2007 වන විට ඩොලර් බිලියන 366 කට ඉහල නැගී බවයි. බෙයර් ස්ටියර්න්ස් පසු ගිය වර්ෂයේ දී මෙම රක්ෂනයන්ට ඇපකරු වූ ප්‍රමාණය අනුව 18 වන තැන ගනී. එහි තේරුම නම් තවත් එවන් ආයතන විශාල සංඛ්‍යාවකට එම සමාගමට අත් වූ ඉරනම ම අත් විය හැකි බවය.

ඔවුන් මුහුණ දෙන අර්බුදය උග්‍ර වීමට හේතුවන තවත් කරුණක් නම් ඔවුන් අත පවත්නා වත්කම් පිලිබඳ සැබෑ තක්සේරුවක් නොපැවතීම ය; එහෙයින් ඔවුන් මුදල් සොයා ගැනීම සඳහා එම වත්කම් විකුණා දැමීමට

උත්සාහ කලහොත් ඒවා මිල දී ගැනීමට සූදානම් ගැනුම්කරුවන් නැත්තට ම නැති තත්වයක් තර්ජන වශයෙන් ම උද්ගත වනු ඇත. පසුගිය වර්ෂයේ නොවැම්බර් 30 දා නිව් යෝර්ක් ටයිම්ස් පුවත්පතට අනුව බෙයර් ස්ටියර්න්ස් ගනන් හිලව් පොත්වල ඩොලර් බිලියන 46ක් වටිනා උකස් සහ උකස් පාදිත හා වත්කම් පාදිත රක්ෂන පැවතුනි. එහි වාර්ෂික වාර්තාවට අනුව මෙම වත්කම්වලින් ඩොලර් බිලියන 29ක් ම අගය තක්සේරු කරනු ලැබුවේ කිසියම් වර්ගයක නිරීක්ෂනය කල හැකි වූ වෙලදපල දත්තයන්ගෙන් 'නිෂ්පන්න කර ගනු ලැබූ' හෝ ඒවා පාදක කර ගත් පරිගනක ආකෘතීන් යොදා ගනිමිනි. ඉතිරි ඩොලර් බිලියන 17 පදනම් කරගනු ලැබුවේ "පොදුවේ ගත් කල්හි එතරම් පහසුවෙන් නිරීක්ෂනය කල නොහැකි ඇතුලතින් වර්ධනය කර ගනු ලැබූ ආකෘතීන් හෝ ක්‍රමවේදයන් ගෙන් ලබා ගත් සැලකිය යුතු දත්ත ප්‍රමාණයක් උපයෝගී කර ගනිමිනි."

බෙයර් ස්ටියර්න්ස් සමාගම යොදා ගත් ක්‍රමවේද ගෝලීය මූල්‍ය හා බැංකු පද්ධතිය හරහා පැතිරී පවතින. එහි අර්ථය වන්නේ ලෝකය පුරා වත්කම්-පාදක රක්ෂන තුළ දක්නට ලැබෙන ඩොලර් බිලියන සිය ගනනක් සැබෑවින්ම පවතින්නේ ව්‍යාජ ප්‍රාග්ධනය ලෙස බවයි.

අර්බුදයේ ඓතිහාසික මූලයෝ

මූල්‍ය අර්බුදයේ ක්ෂනික හේතුව වන්නේ අවමුඛ උකස් වෙලදපල වන නමුත්, එහි ඓතිහාසික මූලයන් නිදන්ගතව පවතින්නේ පසුගිය දශක තුන තුළ එක්සත් ජනපදයේ හා ලෝක ධනවාදයේ ශරීර ස්වාභවය තුළම ය.

දෙවන ලෝක යුද්ධයෙන් පසුව ගතවූ හැට වසර කාල පරිච්ඡේද දෙකකට බෙදේ. ප්‍රථම කාල පරිච්ඡේදය තුළ ඇමරිකානු ධනෝග්වර ආර්ථිකය නිෂ්පාදන කර්මාන්තවල ආධිපත්‍යය විසින් විලක්ෂිත විය. දෙවන කාල පරිච්ඡේදය තුළ එය විලක්ෂනය වූයේ වඩවඩාත් මූල්‍යකරනය වීමෙනි.

දැවැන්ත නය කන්දරාවක් ද ප්‍රධාන බැංකුවල සහ මූල්‍ය සංස්ථාවල ලාභ තර්ජන නිෂ්පාදන ක්‍රියාවලියෙන් වෙන් කොට වඩවඩාත් සංකීර්ණ මූල්‍යමය මෙහෙයුම් සහ උපාමාරු මගින් ලබා ගත් ප්‍රාග්ධන සමුච්චයේ විධියක් වර්ධනය කිරීම ද මෙම සන්තතිය තුළ පැවැත්තේ ය.

ප්‍රාග්ධන සමුච්චයේ මෙම ක්‍රියාවලිය සංකේන්ද්‍රනය වී පවතින්නේ ඇමරිකා එක්සත් ජනපදය තුළ වේ. එහෙත් ඒ රටේ දැන් පුපුරා ගොස් ඇති මූල්‍ය අර්බුදය හුදෙක් ඇමරිකානු ප්‍රශ්නයක් නොවේ. එය වනාහී ඇමරිකානු මූල්‍ය පද්ධතියේ - එනම් ලෝක

ආර්ථිකයේ හදවතේ - ප්‍රකාශිතව ඇති මුද්‍ර මහත් ගෝලීය ධනෝත්චර පර්යායේ අර්බුදයයි.

දරන-හරිමින් සිටුනා මෙම ව්‍යසනය වෝල් විදියේ බොහෝ විශේෂඥයන්ට පුදුමයක් ලෙස ඵලමුනු නමුත්, කාල් මාක්ස්ගේ "ප්‍රාග්ධනය" දෙවන වෙලුමේ ප්‍රථම පරිච්ඡේදය මෙම අර්බුදයේ පසුබිම තුළට ඉතා නිශ්චිත අභිනිවේෂයක් දැකගත හැකි ය. මූල්‍ය ප්‍රාග්ධනයේ හිමිකරුවාට (එනම් බැංකු හා මූල්‍ය ආයතනවලට) "නිෂ්පාදන ක්‍රියාවලිය පෙනීයන්නේ හුදෙක් මගහැරිය නොහැකි වූ අතර මැදි පුරුකක්, මුදල් ගරාගැනීම සඳහා නැතිව බැරි නපුරක් ලෙස ය. ධනෝත්චර නිෂ්පාදන ක්‍රමය පවත්නා සියලු ජාතියක් ම එහෙයින් කලින් කලට නිෂ්පාදන ක්‍රියාවලියේ මැදිහත් වීමකින් තොරව මුදල් ගරාගැනීමට ගැහෙන, උන සහගත උත්සාහයන්ට ඇද වැටෙති." 'කලින් කලට ඵලැඹෙනැයි' මාක්ස් කී මේ සන්තතිය ඇමරිකානු ධනවාදයේ ස්ථිර ලක්ෂණයක් බවට දැන් පත්වී තිබේ. මෙය දැන් වංචාව, උපාමාරු, සහ පරිපූර්න අපරාධකාරිත්වය ධන සමූච්චයේ කේන්ද්‍රීය ලක්ෂණය බවට පත්ව ඇති තත්වයක් නිර්මාණය කර තිබේ.

2000-2001 සමයේ කොටස් වෙලඳපොල බුබුල පුපුරා ගිය කල්හි, මෙම විධික්‍රමවලින් සමහරක් එන්රොන් සහ වර්ල්ඩ්කොම් වැනි සමාගම්වල බිඳ වැටීමත් සමග ඵලි දුටුවේ ය. එහෙත් එම ක්‍රමයන් අවසන් කර දමනවා වෙනුවට ඊලඟ කාල පරිච්ඡේදයේ දී වඩාත් පලේ පරිමාවකින් පුපුරුවා හරින ලදී.

කොටස් වෙලඳපොල බුබුල ඇතුළතින් පුපුරා යාමට ඇමරිකානු මහ බැංකුව දැක්වූ ප්‍රතිචාරය වූයේ 1984 වෝල්විදියේ බිඳ වැටීමෙන් පටන් දිගින් දිගට ම ඵලඹී කලබැගැනියේ සකල කාල පරිච්ඡේදයන් තුල දී කල දේම ය. එනම් පොලී අනුපාත පහත දමා මූල්‍ය පද්ධතිය තුළට නය තව තවත් පොම්ප කිරීම ය. 2000-2001 ආර්ථික පසුබැස්ම සමග වඩවඩාත් ඉක්මනින් පැතිරී ගිය නිවාස නය බුබුලට මග පැදුවේ මෙයයි. එම කාල පරිච්ඡේදය තුල "ටීසර් රේට් (පොලඹවන අනුපාත), ලයර් ලෝන්ස් (බොරුකාර නය) සහ සැක සහගත අරුම මූල්‍ය මෙවලම් ලෙස නය පොදිගත (පැකේජ්) කිරීම- ඉස්මත්තට ආවේ ය. වඩවඩාත් සැක සහගත වූ මූල්‍යමය භාවිතයන්ගේ වර්ධනයෙන් තමන්ට වාසි ලබාගැනීමට ඉඩ ලද නය-අගැයුම් ආයතන (ක්‍රෙඩිට් රේටින්ග් ඒජන්සීස්) විසින් මේ ජාවාරම්වලට ඒඒඒ තත්වයක් ලබා දෙන ලදී.

ඩෙරෙගියුලේෂන් (සීමා ලිහිල් කිරීම) විනිවිද භාවය වැඩි කලේ ය යි "නිදහස් වෙලඳපල වගා කරන්නන්ට" කියා පෑ නමුත් බොහෝ වෙනස්ව ඇත්ත වශයෙන් සිදු වූයේ මූල්‍ය පද්ධතිය එන්නඑන්නම උග්‍ර වන රැටිලි හා වැසැංගීම්වලින් සංලක්ෂණය වීමය. ගතවූ දශකය තුල කිසිදු ප්‍රමුඛ හුවමාරු වෙලඳපලක

විකුනනු නොලබන්නා වූ ද සීමා පාලනයෙන් මුද්‍රමනින් නිදහස් වූ ද මූල්‍ය ගිවිසුම් හා මූල්‍ය ආයතන අතර ගනුදෙනු සමග බැඳී ඇති නිෂ්පන්න කොන්ත්‍රාත් වන කොටස් බැඳුම්කර අලෙවි කිරීමත් සමග වේගයෙන් ප්‍රසාරනය වී තිබේ; බෙයර් ස්ටියර්න්ස් සමාගමේ ශේෂපත්‍ර මෙයට මනා උදාහරනයකි; "වටිනාකම්" සමග ම ඇතුළත් නිර්මාණය කරගත් පරිගනක ආකෘතීන් විසින් "වටිනාකම්" නිෂ්පන්න කරනු ලබන තත්වයක සිට සරල රැවටිල්ල කරා ඇත්තේ ඉතා කෙටි පියවරක් පමණි. ඇත්ත වශයෙන් ම වත්මන් නය බිඳ වැටීමට එක් හේතුවක් නම් ප්‍රමුඛ බැංකු සහ මූල්‍ය ආයතන ඔවුන් එකිනෙකාට අවිශ්වාස කරන හෙයින්, නය පහසුකම් දීම ප්‍රතික්ෂේප කිරීම ය.

ධනෝත්චර ආර්ථිකයේ පශ්චාත්-යුදකාලීන විකාශනය

මූල්‍යමය උපාමාරු දැමීම ද අපරාධකාරී බව ද පුපුරා ඒම ප්‍රමුඛ අර්ථභාරයක් දරන නමුත් එය එය වශයෙන් ම, අර්බුදයේ හේතුව නොවේ. ධනෝත්චර ආර්ථිකයේ මුදුනේ ද සමපේකෂණයේ ද සිදුවන මෙවන් දේවල් වනාහී ලෝක ධනෝත්චර ආර්ථිකයේ 1920 ගනන් සහ 1930 ගනන්වල ලක්ෂණයව පැවතියා වූද අවසානයේ දී ලෝක යුද්ධය පුපුරා යාමට තුඩුදුන්නා වූද කොන්දේසිවලට සමාන වූ සමාජ හා ආර්ථික තත්වයන් යලි පැනනැගීම පිලිබඳ ඉදිරි දැක්මකට මග පාදා ඇති ඉහත සන්තතීන් ය.

මහා අවපාතයෙන් ද දෙවන ලෝක යුද්ධයෙන් ද පසු ලෝක ආර්ථිකය පුනස්ථාපනය කිරීම පදනම්ව පැවතියේ එක්සත් ජනපද ධනවාදයේ ශක්තිය මත ය. එය ලෝක වෙලඳපල 1930 ගනන්වල දී මුද්‍රමනින්ම නැතිවී ගියාට පසු ලෝක වෙලඳපල යලි නිර්මාණය කිරීමකට ද, 1944 බ්‍රෙටන්වුඩ්ස් සම්මුතියට පසු ලෝක මූල්‍ය පද්ධතිය යලි ස්ථාපනය කිරීමට ද 1944 'මාර්ෂල් සැලසුම' යටතේ යුරෝපීය ආර්ථිකය යලි ගොඩ නැගීමට ද හැකි කලේ ය. එහි ප්‍රවේශයක් ලෙස ඇමරිකානු කර්මාන්තයේ වඩාත් නිෂ්පාදනශීලී ක්‍රමවේදයක් අනෙකුත් දියුනු ධනපති රටවලට එමගින් පතුරුවාලීම පශ්චාත් යුදකාලීන උත්පාතය මගින් යුරෝපීය ආර්ථිකය යලි ගොඩ නැගීමට හැකි තත්වයක් උද්ගත කලේ ය.

එහෙත් එම උත්පාතය මැද දී සියලු ධනෝත්චර අර්ථශාස්ත්‍රඥයින් කේතීසියානු අර්ථශාස්ත්‍රය - පොලී අනුපාතික පාලනය කිරීමට සමස්ත ඉල්ලුමේ ප්‍රමාණය පාලනය කිරීමට ආන්ඩුවල මැදිහත්වීම මත පදනම්ව - 1930 ගනන්වල පුපුරා ගිය ධනෝත්චර නිෂ්පාදන ක්‍රමයේ අර්බුද අවසන් කර ඇතැයි කියා පෑව ද ධනෝත්චර නිෂ්පාදන ක්‍රමයේ ප්‍රතිසතිතා අවසන් වූනේ නැත. 1960 ගනන්වල ලාභානුපාතික වැටීමත් 1971 එක්සත් ජනපද ඩොලරයට පැවති රත්රන් පාදකතාව

ඉවත් කිරීමත් 1973 දී මුදල් අතර ස්ථාවර සම්බන්ධතා අවසන් කිරීමත් සමග එම ප්‍රතිසහතිකාවෝ යලි ඉස්මත්තට සම්ප්‍රාප්ත වූහ.

1960 ගනන් හා 1970 ගනන් වල මුල් සමයේ සෑම රටකම කම්කරු පන්තියේ අරගල පුපුරා යාම සිදු විය. විභව වශයෙන් විප්ලවකාරී මානයක් දරා සිටි මෙම නැගිටීම් සීමා කොට රඳවා තබනු ලැබුවේ කම්කරු පන්තිය ස්ථායීත්වය, සමාජ ප්‍රජාත්වවාදී සහ වෘත්තීය සමිති නායකයන් විසිනි.

මෙම නැගිටීම පාගා දැමීම 1970 ගනන් අවසානයේ හා 1980 ගනන් ආරම්භයේ මුලපුරනු ලැබූ ලෝක ධනවාදයේ සුවිශාල ප්‍රතිසංවිධාන කටයුතු සඳහා අවශ්‍ය දේශපාලන පදනම් සම්පාදනය කළේ ය. මූර්ත පොලී අනුපාතයන් පෙර නොවූ විරූ මට්ටම් කරා නංවමින් හා 1930 ගනන්වලින් පසු ගැඹුරු ම අවපාතය කඩාපාත් කරමින් ගෙන ආ 1979 "වෝකර් කම්පනය" නම් පිලිවෙත, 1981 වසරේ ගුවන් ගමන් පාලක වරුන්ගේ සංගමය බිඳ දැමීමෙන් ඇරඹී කම්කරු පන්තියට එරෙහි අඛණ්ඩ ප්‍රහාරය හා කර්මාන්තයේ අලාභදායී අංශ වසාදැමීම මත පදනම් වෙමින් එක්සත් ජනපද ආර්ථිකයේ ප්‍රති ව්‍යුහකරනයක ආරම්භය විය.

මෙම ප්‍රහාරක මෙහෙයුම අත්වැල් බැඳගත්තේ, වියදම් කැපීමේ එල්ලය සහිත නව පරිගනක පදනම්ගත නිෂ්පාදන හා කලමනාකරන විධික්‍රම වර්ධනය කිරීම තුළින් ලාභය ඉහල දමා ගැනීම සමග ය.

මෙම පියවරයන්ගේ බලපෑම, ඇමරිකානු කම්කරුවන්ගේ මූර්ත වැටුපේ සාමාන්‍යය 1973 සිට 1990 ගනන් අවසානය දක්වා අඛණ්ඩව පහල වැටීම හා කෙටි ඉහල නැඟීමකින් පසුව 2001 පටන් තවදුරටත් ලුහුටා යමේ කාරනය සලකා බලන විට දැකගත හැකිය.

මෙම පියවරයන් වැදගත් ක්‍රියා කලාපයක් ඉටු කල අතර ම, ලෝක ධනෝත්චර ආර්ථික ව්‍යුහයේ ප්‍රමුඛ වෙනස ඇතිව තිබෙන්නේ 1990 ගනන්වල ආරම්භයේ සෝවියට් සංගමය හා ස්ථායීත්වවාදී තත්ත්වයන් බිඳවැටීමෙන් පසුව චීනයේ හා අනෙකුත් කලාපයන්හි සුවිශාල සම්පත් ද ලාභ ශ්‍රම තටාකයන් ද විවෘත වීමෙන් පසුව ය.

1997-98 වසරවල ආසියානු ආර්ථික අර්බුදය වර්ධනය වන අස්ථාවරත්වයේ එක් අවස්ථාවක් සලකනු කල නමුදු, 1990 ගනන් මුල පසුබෑමෙන් ඉක්බිතිව මෙම සම්පත් සුරාකෑමෙන් ලෝක ධනෝත්චර ආර්ථිකය ඉහල නැඟීමක වාසිය අත්වින්නේද ය.

පසුගිය දශක එක හමාර තුල ආර්ථික වර්ධනය ඉහල නැංවූ ගෝලීය ක්‍රියාවලියේ පැති දෙක නම්, නිෂ්පාදන කර්මාන්තයේ විනාශය හා මූල්‍ය ප්‍රාග්ධනයේ නැගී ඒමෙන් ඇමරිකානු ආර්ථිකය පුහුකර දමනු

ලැබීමත්, චීනයේ හා තවත් තැන්වල සුවිශාල නව නිෂ්පාදන පහසුකම් ඇතිකර තිබීමත් ය.

එක්සත් ජනපදය තුල කොටස් වෙලඳපොල බුබුල, ඩොට්කොම් බුබුල ද නිවාස වෙලඳපොලේ පිම්බීම වැනි උත්පාතයන් මාලාවක් නිර්මානය කිරීම ද නයෙහි ප්‍රසාරනය ද මඟින් චීනය හා ලාභ ශ්‍රමය සහිත හා අනෙකුත් රටවල ප්‍රසාරනය වන නිෂ්පාදනය සඳහා අවශ්‍ය වෙලඳපොලවල් සුරක්ෂිත කෙරුනි.

ඒ අතරම මෙම ලාභ ශ්‍රම කලාප වෙත නිමැවුම් ක්‍රියාවලිය මාරුකර හැරීමේ ප්‍රතිපල වශයෙන් නිෂ්පාදන පිරිවැය පහත වැටීම නිසා නය පදනම් කරගත් උත්පාතයන් නිර්මානය කිරීම සඳහා අත්‍යාවශ්‍ය පහත් පොලී අනුපාතික මූල්‍ය යාන්ත්‍රණයක් පවත්වා ගැනීමට ඇමරිකානු මහ බැංකුවට ඉඩ සැලසුනි.

එහෙත් පසුගිය වකවානුව තුල ආර්ථික වර්ධනයට තුඩුදුන් මෙම ක්‍රියාවලීන්ම මිලියන සිය ගනන් ජනතාව විනාශයට ඇද දැමීමට තර්ජනය කරන ගෝලීය ආර්ථික අර්බුදයක් සඳහා ද කොන්දේසි නිර්මානය කර තිබේ.

චීනය තුල කෙරෙන දැවැන්ත ආයෝජන හා එමඟින් අමුද්‍රව්‍ය සඳහා ඇතිවන වැඩිවන ඉල්ලුම නිසා ගෝලීය උද්ධමනය යලි හිස එසවීමට පටන්ගෙන තිබේ. මිල ගනන්වල මෙම නැඟීම ඩොලරයේ අගය නොකඩවා පහත වැටීම මඟින් දහනශීලී තත්වයකට පත්වී තිබේ. ඒ අතර ම මූල්‍ය පද්ධතිය තිරසාර කිරීම අරමුණු කොට ගත් ඇමරිකානු මහ බැංකුවේ පොලී අනුපාතික පහත දැමීමේ පියවර නිසා ඩොලරය තවදුරටත් කඩා වැටෙමින් පවතී. කෙටියෙන් කිවහොත් සුර්ව අවධියකදී ආර්ථිකයේ ඉහල නැඟීමක් නිර්මානය කල එම ක්‍රියාවලීන් ම දැන් ආපස්සට කැරකෙමින් තිබේ.

එක්සත් ජනපදය තුල කම්කරු පන්තියේ ජීවන කොන්දේසි මත එල්ල කල නිමක් නැති ප්‍රහාරයන්, කම්කරු බලකාය තුලට අති විශාල ලෙස කාන්තාවන් ඇතුල් වීම, වැඩ පැය ගනන දීර්ග කිරීම හා වියදම් පිරිමසාගැනීම සඳහා මුදල් සැපයීමේ ක්‍රමයක් ලෙස නිවාස උකස්කරයන් යොදාගැනීම වැනි පවුල් ආදායම් තිරසාර කිරීමට වර්ධනය කල "පිරිමැසුම් යාන්ත්‍රණයන්" වියැකී යාමත්, අවපාතය ගැඹුරු කිරීමට තුඩුදෙන පාරිභෝගික වියදම් පහත හෙලීමේ තර්ජනය එල්ල කරයි.

නොකඩවා දුබල වෙමින් තිබෙන එක්සත් ජනපද ඩොලරය උද්ධමනය වැඩිකරනවා පමනක් නොව ඇමරිකානු මූල්‍ය පද්ධතිය පවත්වාගැනීමට අවශ්‍ය කෙරෙන දිනකට ඩොලර් බිලියන 2 ක් පමන වන විදේශ ප්‍රාග්ධනයේ ගලා ඒම ආපසු හැරවීමට ද තර්ජනය කරයි.

එහි ක්ෂණික ආර්ථික ප්‍රතිවිපාකයන්ට අමතරව, එක්සත් ජනපද ඩොලරයේ වැටීම වඩාත් පුලුල් ඓතිහාසික පරිවර්තනයක ප්‍රකාශනයක් ද වේ. පසුගිය සතියේ ඩොලරය යුරෝවට සාපේක්ෂව 1.56 ක් දක්වා පහත වැටීමක් සමඟ ලෝකයේ විශාලම ආර්ථිකය ලෙස එක්සත් ජනපදය දරා සිටි තැන යුරෝ කලාපයට හිමි විය. මෙය හුදෙක් සංකේතාත්මකව වැදගත් වනවා පමණක් නොවේ.

ධනවාදය පශ්චාත් යුද කාල පරිච්ඡේදය තුළ යළි ස්ථාවර වීම හා උත්පාතයේ පදනම වූයේ එක්සත් ජනපද ආර්ථිකයේ ශක්තියයි. එහෙත් සැලකිය යුතු කාලයක් තුළ, අවම වශයෙන් 1980 ගනන් මූල සිට ඇමරිකානු ධනවාදයේ ගෝලීය තත්වය එක දිගටම පිරිහෙමින් තිබේ. කෙසේ වුවද මෙම පරිහානිය, එක්සත් ජනපද ඩොලරය තවමත් ලෝකයේ ප්‍රබල තම මුදල ලෙස ක්‍රියාකරන්නේය යන කාරනය මඟින් සැලකිය යුතු දුරකට ආවරනය වී තිබුණි. ලෝක මුදල ලෙස ඩොලරයේ ක්‍රියාකලාපය එක්සත් ජනපදයට ඉමහත් වාසි ගෙන ආ අතර මූල්‍ය පද්ධතිය පුම්බාලීම මඟින් එය සතුව නොපැවති ශක්තියක් එයට ගෙන දුන්නේය.

අනෙකුත් සියලු ප්‍රධාන මුදල් ඒකකයන්ට සාපේක්ෂව ඩොලරයේ අගය පහත වැටීමත් සමඟ පතුලෙහි පැවති දුබලතාවන් පුපුරා මතුපිටට පැමිණ තිබේ.

සමාජවාදී ක්‍රියාමාර්ගයක අවශ්‍යතාවය

ඇමරිකානු මූල්‍ය අර්බුදයේ පුපුරා යාම එක්සත් ජනපද හා ජාත්‍යන්තර කම්කරු පන්තියට ප්‍රගාභි වැදගත් කමක් දරන සිද්ධියකි.

එහි ක්ෂණික ප්‍රතිවිපාක කුමක් වුවත් ධනෝත්චර ලාභ පද්ධතියේ අති මූලික ප්‍රතිසතිතාවන් එමඟින් සලකුණු කරයි. ඒවායේ පැන නැඟීම සනිටුහන් කලේ දශ ලක්ෂ සංඛ්‍යාත කම්කරුවන් ද, තරුණයන් ද, බුද්ධි ජීවිතයේ හොඳම කොටස් ද 1920 ගනන් හා 1930 ගනන්වල ජාත්‍යන්තර සමාජවාදය සඳහා අරගලයේ මාවතට පිවිසීම යි, යළි වතාවක් එම තත්වය මෝරා එමින් තිබේ.

කම්කරු පන්තිය පොරබදන දේශපාලන කර්තව්‍යයන් මාධ්‍යගත වන්නේ ආර්ථිකය පෞද්ගලික ලාභයේ අනසකට යටත් කිරීම අවසන් කිරීමේ හා ලෝකය පුරා වැඩ කරන ජනතාවගේ ශ්‍රමය විසින් නිර්මාණය කරන ඉමහත් ධනය සියල්ලන්ගේ ම යහපත වෙනුවෙන් යොදාගැනීම අරමුණු කරගත් ජාත්‍යන්තර සමාජවාදී ක්‍රියාමාර්ගයක් සඳහා සටන් කිරීම මතය.

මූල්‍ය අර්බුදය දිග හැරෙන්නේ එක්සත් ජනපද ජනාධිපති මැතිවරණ වසර තුළ වුවත් ජනාධිපති අපේක්ෂකයන් වීමට බලාපොරොත්තුවෙන් සිටින ප්‍රධාන පක්ෂ දෙකේ කිසිවෙකුටත් බැංකුවල මූල්‍ය

වංචාවන් ගැන හෝ එන්ට එන්ටම උග්‍රවන එහි ප්‍රතිවිපාකයන්ට මුහුණපා සිටින දශලක්ෂ සංඛ්‍යාත ඇමරිකානුවන් ගැන හෝ කීමට කිසිවක් ඇත්තේ නැත. බලයේ සිටින ජනාධිපති ජෝර්ජ් බුෂ්, "කරදරකාරී තාවකාලික අවස්ථාවක්" ලෙස වැඩෙන ව්‍යසනය ලිස්සාහැරීමට උත්සාහ කරයි. එයින්ම පමණක් වුවත් පෙන්නුම් කරන්නේ රිපබ්ලිකන් හා ඩිමොක්‍රැටික් පක්ෂ දෙකම මූල්‍ය වංශාධිපතිත්වයේ උපකරන හැර අන් කිසිවක් නොවන බවයි.

පසුගිය දශක දෙක තුළ ධනෝත්චර පද්ධතියේ න්‍යායාචාරය වරැන් හා ප්‍රචාරකයන් විසින් සෝවියට් සංගමයේ ද නැගෙනහිර යුරෝපයේ ද ප්‍රති විප්ලවවාදී හා නිලධාරිවාදී ස්ටැලින්වාදී නිලධාරී තන්ත්‍රයන්ගේ බිඳවැටීම යොදාගනු ලැබුවේ, සමාජවාදය අවසානවී ඇතැයි ද, පෞද්ගලික අයිතිය හා ලාභය මත පදනම්ව ඇති ධනෝත්චර වෙලදපොල හා ලෝකය ප්‍රතිමල්ලව ජාතික රාජ්‍යයන්ට බෙදී තිබීම ඓතිහාසිකව ශක්‍ය වූ එකම සංවිධාන රූපය බව කියාපාන ප්‍රචාරයක් උදෙසා ය.

මෙම ඓතිහාසික බොරුව අද වන විටත් හෙලිදරව් වී තිබේ. මෙය මූර්ත අගය නියෝජනය කරන්නේ යයි බැංකු හා මූල්‍යායතන විසින් අනුමත කල අසාමාන්‍ය නය පිම්බීම් සේම නොවටින්නේය. සමාජවාදී ක්‍රියාමාර්ගයක් සඳහා අරගලය පෙරට ගෙන යා හැක්කේ, පෞද්ගලික අයිතිය එසේම පවතින්නට ඉඩහරින අතර ආන්ඩුවේ පාලනය හා හැසිරවීම ශක්තිමත් කිරීම මත පදනම් වූ කේතීසියානු ක්‍රියාමාර්ග කරා ආපසු යෑමෙන් විසඳුමක් සැපයිය හැකි යයි කියාසිටින්නවුන් විසින් ගෙනහැර පාන ප්‍රත්‍යක්ෂ වට්ටෝරුවලට එරෙහිව කරන අරගලයක් හරහා පමණි.

ඓතිහාසික වාර්තාව පෙන්වා දෙන්නේ වර්තමාන අර්බුදය කරා මෙහෙයවූ "නිදහස් වෙලදපොල" ක්‍රියාමාර්ගය සඳහා මාවත සකස්කලේ 1970 ගනන්වල ඉහත පියවරයන්හි අසාර්ථකත්වය විසින් බවයි.

එක්සත් ජනපදයේත් ලෝකය පුරාත් වැඩ කරන ජනතාවට, තමන් විනාශ කිරීමට තර්ජනය කරන මූල්‍ය පද්ධතියක ක්‍රියාකාරීත්වය මඟින් සිය ඉරතම තීරනය කිරීමට ඉඩහැර බලාසිටිය හැකි නොවේ. ඔවුන් සුක්කානම සියතට ගත යුතුය.

අර්බුදයට සමාජවාදී විසඳුමක් ඉදිරිපත් කිරීම සඳහා ඔවුන් සියලු ජාතික දේශසීමාවන් ඉක්මවා ඒකාබද්ධ විය යුතුය. මුලුමහත් මූල්‍ය පද්ධතියම පෞද්ගලික අයිතියෙන් ඉවත්කර පොදුවේ වගකීමට බැඳෙන හා ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදී පාලනයට යටත් කෙරෙන පොදු අයිතියට පත්කල යුතු යයි ඉල්ලීම එහි හරි මැදට ගත යුතුය.

ධනවතුන් හා සුපිරි ධනවතුන් මාධ්‍ය තුළ ඔවුන්ගේ නියෝජිතයන් ද සමඟ එක්ව, පෞද්ගලික දේපලෙහි ආධිපත්‍ය උල්ලංගනය කරන බැවින් එවන් ක්‍රියාමාර්ගයක් ශක්‍ය නොවේ යයි හෙලාදකිනු ඇත. එහෙත් ඔවුන්ගේ ප්‍රතිපත්ති හා ඔවුන් නායකත්වය දැරූ සමාජ පර්යාය තුළ ඔවුන්ගේ මඟ පෙන්වීම මඟින් නිර්මාණය කළ ව්‍යසනයෙහි අර්ථය වන්නේ අනාගත ආර්ථික සංවිධානය හා සමාජය තුළ ක්‍රියාකාරීත්වය මෙහෙයවීමෙහි ලා ඔවුන් සතු සියලු අයිතිය අහෝසි වී ඇති බවයි.

ධනේශ්වර සමාජයේ සංවර්ධනය වෛෂයික නීති මඟින් පාලනය කෙරෙන බව ද, එය සමාජ සංවිධානයේ ඉහල රූපාකාරයක් සඳහා අවශ්‍යතාවය මතුකරන සමාජ හා ආර්ථික අර්බුදයක් කරා අනිවාර්යයෙන්ම යොමු වන බව ද පෙන්වා දෙමින් කාල් මාක්ස් කල විද්‍යාත්මක විශ්ලේෂනය ප්‍රතික්ෂේප

කිරීමේ උත්සාහයක් ගතවූ සමස්ත ඓතිහාසික කාලපරිච්ඡේදය පුරාම පැවතී තිබේ. එහෙත්, ධනේශ්වර ආර්ථිකයේ “සාමාන්‍ය” ක්‍රියාකාරීත්වය තුළ දර්ශන පථයෙන් සැඟවී තිබුණු එම නීති වනාහී “නිවසක් අපගේ ඇස් පනාපිට කඩාවැටෙන විට එලෙස ක්‍රියාත්මක වන්නේ ගුරුත්වාකර්ෂණ නීතියයි” යනුවෙන් මාක්ස් විසින් පෙන්වාදුන් එම නිශ්චිත ආකාරයට ම දැන් මතුපිටට පැමිණීමක් වේ.

ඇමරිකානු මූල්‍ය අර්බුදය පැනනැගීම නව දේශපාලන අවධියක් විවෘත කර තිබෙන අතර එහිදී කම්කරු පන්තිය තමන්ගේ මෙන්ම සමස්ත මානව වර්ගයාගේ ද අනාගතය ජාත්‍යන්තර සමාජවාදී ක්‍රියාමාර්ගයක් සඳහා අරගලය මඟින් සුරක්ෂිත කරගත යුතුය. සමාජවාදී සමානතා පක්ෂයේ ද හතරවන ජාත්‍යන්තරයේ ජාත්‍යන්තර කමිටුවේ ද ඉදිරිදර්ශනය වන්නේ මෙයයි.